

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Фемінні образи архетипного походження, візуалізовані сучасною телевізійною рекламою, як бачимо, варіюються в колі образних варіантів Аніми. Ідеться передусім про естетизацію Аніми (образ юної дівчини-красуні з реклам компанії «Гарньєр»), звабливість (спокуслива жінка у рекламах шоколаду «Корона», «Баунті»), соціалізацію (образ офісної леді з реклами «Мілка») тощо. Архетипна пара Аніми й Анімуса у телевізійних рекламах є нерозривною, поєднаною психічно в бінарну опозицію. Співіснування Аніми й Анімуса сучасна реклама показує як ігрову модель, комічну за своєю суттю.

Архетипні вияви фемінного слугують своєрідним інструментом психологічного впливу на маси, позаяк покликані видобути з глибин психіки на поверхню ті колективні праобрази, які чітко вибудовують систему стереотипів сучасного суспільства. Рекламні повідомлення активують їх сенс у контексті масової психології. Подібні дослідження мають очевидні перспективи в умовах сьогочасного розвитку інформаційного простору: їх вектори, на наш погляд, пролягатимуть найперше у методологічній площині, яка потребує уточнення позицій фрейдизму та глибинної (аналітичної) психології при здійсненні аналізу рекламних повідомлень.

Список використаної літератури

1. Джефкінс Ф. Реклама : [практ. посіб.] / Ф. Джефкінс. – К. : Знання, 2008. – 565 с.
2. Зирка В. Язык рекламы: красота – сказка – ложь / В. Зирка // Наук. зап. Сер. : Філол. науки / [редкол. : В. Ожоган (відп. ред.) та ін.]. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. – Вип. 75 (3). – С. 249–252.
3. Скуба В. Використання теорії архетипів для створення успішного рекламного повідомлення / В. Скуба // Наук. зап. Сер. : Культура та соц. комунікації : [зб. наук. пр. / за заг. ред. Л. В. Квасюк]. – Острог : Вид-во нац. ун-ту «Острозька акад.», 2009. – Вип. 1. – С. 183–191.
4. Шпанер Л. Образ жінки у телерекламі : погляд психолога / Л. Шпанер. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mediakrytyka.info/za-scho-krytykuuyut-media/reklama-propahanda/obraz-zhinky-u-telereklamipohlyad-psyholoha.html
5. Юнг К. Г. Аион: феноменология самости / К. Г. Юнг // Юнг К. Г. Сознание и бессознательное : [сборник]. – Спб. : Университет. кн., 1997. – С. 150–173.
6. Юнг К. Г. Аналитическая психология : теория и практика. Тавистокские лекции / К. Г. Юнг. – Спб., 2007. – 240 с
7. Юнг К. Г. Брак как психологическое взаимоотношение / К. Г. Юнг // Юнг К. Г. Сознание и бессознательное: [сборник]. – Спб. : Университет. кн., 1997. – С. 174–188.
8. Юнг К. Г. Об архетипах коллективного бессознательного / К. Г. Юнг // Юнг К. Г. Божественный ребенок: Аналитическая психология и воспитание : [сборник]. – М. : Олимп ; Изд. АСТ-ЛТД, 1997. – С. 248–290.
9. Юнг К. Г. Об отношении аналитической психологии к произведениям художественной литературы / К. Г. Юнг // Классический психоанализ и художественная литература / сост. и общ. ред. В. Лейбина. – Спб. : Питер, 2002. – С. 106–130.
10. Юнг К. Г. Предисловие / К. Г. Юнг // Нойманн Э. Глубинная психология и новая этика. – Спб. : Изд. дом «Азбука-классика», 2008. – С. 12–22.
11. Юнг К. Г. Психологические типы / К. Г. Юнг. – Спб. : [б. и.], 2001. – 736 с.

УДК 007 : 304 : 070 (438) «1919/1939»

С. І. Кравченко – доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри видавничої справи та редагування і журналістики Волинського національного університету імені Лесі Українки

Періодика польського модернізму: типологія та хронологія розвитку

Роботу виконано на кафедрі видавничої справи та редагування і журналістики ВНУ ім. Лесі Українки

У статті розглянуто літературні видання різних течій і рухів епохи модернізму в Польщі, з'ясовано їх типологічні та комунікативні характеристики, зображено хронологію розвитку літературної періодики міжвоєнних років, її роль у формуванні суспільства масової культури.

Ключові слова: власне-літературні часописи, суспільно-літературні видання, літературно-мистецька група, механізми комунікації.

Кравченко С. И. Периодические издания польского модернизма: типология и хронология развития. В статье рассматриваются литературные издания разных течений и движений эпохи модернизма в Польше, указываются их типологические и коммуникативные характеристики, анализируется хронология развития литературной периодики, ее роль в формировании общества массовой культуры.

Ключевые слова: собственно-литературные издания, общественно-литературные издания, литературная группа, механизмы коммуникации.

Kravchenko S. I. Periodical Publishings of Polish Modernism: Typology and Chronology Development. The article is about literary publishing of different currents and motions of modernism in Poland, elucidates their typological and communicational characters, shows the chronology of development of literary periodicals between two World wars, its role in forming society of mass culture.

Key words: literary periodicals, society-literary publishings, literary-art group, mechanism of communications.

Постановка наукової проблеми та її значення. У європейській культурі з епохою модернізму пов'язано активізацію комунікативних процесів, бурхливий розвиток періодики та появу нових видів видань. Модерна свідомість, яка спиралася на нове бачення світу, нові способи його осмислення та естетичні ідеали, потребувала новітніх засобів її репрезентації та шукала нових механізмів впливу на читача.

На епоху модернізму припадав розвиток масової культури, яка служила тлом для виокремлення високого мистецтва. Тривав двосторонній обмін їх здобутками, що відбувався насамперед за посередництвом друкованих ЗМІ. Періодика служила трибуною презентації та позиціонування творчих течій модернізму.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Програму польського експресіонізму представив познанський часопис «Zdrój» («Здруй», 1917–1920, 1922), орган однойменної літературної групи, до якої належали Я. Стур, С. Пшибишевський та ін.

Польський футуризм (1917–1922 рр.) послуговувався одноднівками – «Tak» (1918), «Gga» (1920), «Jednodniówka Futurystów» («Єдnodньювка Футуристув», 1921), «Nuż w bżuchu» («Нуж в бжуху», 1922) та ін., у підготовці яких брали участь А. Стерн, А. Ват, Б. Ясенський, С. Моложенец, Т. Чижевський та ін. Продовженням їхніх естетичних засад стали видання «Nowa sztuka» («Нова штука» (1921) й «lmanach Nowej Sztuki» («Альманах Новей Штуки») (1924–1925).

На особливе місце у польському модернізмі заслуговує так звана «Краківська Авангарда», колективна програма якої складалася із яскравих індивідуальних програм членів групи, презентованих часописом «Zwrotnica» («Звротніца») (1922–1927). До групи входили Я. Бженковський, Ялу Курек, Т. Пейпер, Ю. Пшибось, А. Важик, Каз. Подсадецький, С. Віткевич та ін. Згодом трибуною групи став польсько-французький часопис «L'art Contemporain – Sztuka Współczesna», який виходив у Парижі в 1929–1930 рр. Традиції «Звротніци» у Польщі у 1931–1933 рр. продовжив часопис «Linia».

Ліве крило молодіжних модерністських рухів у Польщі представлене віленською групою «Żagary» («Жагари»), яка видавала однойменний часопис. До групи входили Ч. Мілош, Є. Путрамент, Г. Дембінський та ін. Їхньому світобаченню був притаманний катастрофізм, що втілювався в кризовому мисленні, відчутті загрози культурним цінностям сучасного світу, неспокої тощо.

Симпатії польських письменників, які поєднували авангардистські й ліві погляди, також відбилися на шпальтах люблінських часописів «Lucyfer» («Люцифер») (1921–1922) та «Reflektor» («Рефлектор») (1923–1925).

Упродовж 20-30-х рр. ХХ ст. (найтриваліше з усіх модерністських рухів) культивував своє мистецьке кредо «Скамандр» – «велика п'ятірка» (Ю. Тувім, Я. Івашкевич, Я. Лехонь, А. Слонімський, К. Вежинський) – на шпальтах поетичного місячника «Skamander» («Скамандер») і тижневика «Wiadomości Literackie» («Вядомосці Літерацке»).

У другій половині 30-х років концепція польського автентизму була представлена на сторінках часопису «Okolica Poetów» («Околиця Поетув»), який служив трибуною однойменної літературної групи. Редактором видання був відомий поет, перекладач і літературний критик С. Чернік.

Суспільно-політичні умови в Польщі у міжвоєнну добу сприяли тому, що творча еліта дистанціювалася від національно-патріотичних обов'язків, зосереджуючись на поглиблених філософсько-естетичних пошуках. Актуальним для епохи став постулат «автономності» літератури й мистецтва та їх незалежності від політики. Він трактувався різними модерністськими рухами по-різному. Особливо активно це питання обговорювалося на шпальтах літературної періодики у програмних публікаціях різних груп.

На міжвоєнний період припав стрімкий розвиток друкованих ЗМІ. За статистикою в 1925 р. ув Польщі існувало 1700 періодичних видань, а в 1937-му – 2692 назв [8, 318]. Дуже швидко розвинувся ринок щоденних газет, поширювалося радіо, популяризувалося звукове кіно, витісняючи німе. Поступово читачами, глядачами та слухачами ставало все суспільство. Діяльність літературних груп, письменників, розвиток літературної періодики суттєво впливали на культурний рівень суспільства, на розвиток загальнонаціональної мови, зближення поетичної та поточної мови й т. ін. Діалог із реципієнтом через ЗМІ став дієвим засобом впливу на громадську думку. У міжвоєнні роки популярними стали такі форми діалогу з читачем, як виступи на сторінках часопису, мітинг, лекція, поетичний вечір у кабаре, мистецькій кав'ярні чи літературному клубі, виставка тощо.

Ознакою епохи став міжнародний обіг періодичних видань та новаторських ідей. Це, на думку польського вченого Г. Газди, сприяло активізації мистецьких пошуків у літературах із меншим європейським значенням і давало можливість менш розвинутій національній культурі усвідомити себе як частину європейського мистецтва ХХ ст. [1, 66]. Стрімкий розвиток засобів масової комунікації став поштовхом до поступу в промисловому, економічному, науковому розвитку. Ідеї філософів, політиків, громадських діячів, письменників знаходили прямий шлях до свідомості й сумління всього населення за посередництва ЗМІ. Преса міжвоєнного двадцятиліття стала дзеркалом суспільно-культурного життя, літературна преса – дзеркалом літературного процесу.

Матеріальне вдосконалення літературної комунікації, зростання рівня технології розповсюдження інформації зумовили певні антропологічні зміни, формування масового типу культури. ХХ ст. – стрімкий інформаційний вибух. Небувалий розквіт літературної періодики, на думку С. Жолкевського, сприяв формуванню нової літературної культури [9, 10].

Цей вид періодики відрізняється від інших змістовим наповненням. Форма презентації літературного дискурсу служить для виокремлення різновидів літературних видань. «Літературні часописи – група неоднорідних типів часописів загального змісту, які займалися головню літературною проблематикою і публікували літературні твори, а також видання спеціального змісту (наприклад наукові часописи), що стосувалися науки про літературу. Зазвичай літературним часописом вважається кожне видання, в якому систематично друкуються літературні твори і обговорюються проблеми літературного життя», – пише енциклопедія пресознавства [2, 42–43]. Польський журналістикознавець Ю. Маслянка у пресі міжвоєнного періоду розрізняє три види літературних видань: «літературні» (*literackie*), до яких відносить і органи літературних груп, напр. «Skamander», літературно-мистецькі (*literacko-artystyczne*), напр. «Prosto z Mostu», літературно-суспільні (*literacko-społeczne*), напр. «Pion» [2, 44].

Дослідниця польської літератури міжвоєння К. Сероцька у цій групі періодики виділяє такі види часописів: «видання літературних груп» («Zdrój», «Żagay» та ін), «культурно-літературні магазини» («Wiadomości Literackie» й ін.) і «науково-літературні часописи» [6, 81–135].

Автори історії польської преси Є. Лоек, Є. Мислінський, В. Владика літературні видання поділяють на «суспільно-культурні і літературні» («Prosto z mostu», «Pion», «Kultura»), «містично-філософські» («Zet») та «присвячені літературі, мистецтву й науці» («Przegląd Warszawski» й ін.) [3, 116–117].

Анджей Пачковський, автор історії польської преси міжвоєнних років, застосовує подібну класифікацію літературних видань: «суспільно-культурні та літературні» («Wiadomości Literackie» та ін.), «філософсько-літературні» («Zet» й ін.), «суспільно-літературні» («Kultura» та ін.), «фахові» («Przegląd Warszawski» й ін.), зважаючи на змістовий критерій та ідеологічне спрямування [5, 258–275]. У польському журналістикознавстві до видань мішаної проблематики часто застосовується визначення «pismo kulturalno-literackie» [4, 135–136] (культурно-літературне видання), яке не має термінологічного відповідника в українській науці. Таке означення стосується часописів, у яких літературну тематику подано у широкому культурному контексті.

Узагальнивши міркування польських дослідників, можна чітко означити існування в міжвоєнні роки двох груп періодики: *власне-літературні видання*, що презентували виключно літературний дискурс (вузько літературну проблематику), та *суспільно-літературні* (мішаної проблематики), у яких літературний дискурс поєднувався з політичним, філософським, релігійним тощо.

Власне-літературні видання переважно були органами літературних груп, які зосереджувалися на творчості свого колективу та на літературному процесі, часто були закритими до митців інших ідейно-естетичних спрямувань. У них переважав односторонній рух інформації – від редакції до

аудиторії. До власне-літературних можна віднести й наукові видання, які розглядали питання літературної творчості.

Суспільно-літературні видання, крім висвітлення явищ літературного процесу, були відкритими до різноманітних суспільних проблем, різнотематичними та різновекторними, практикували двосторонній рух інформації, застосовували спектр засобів зворотного зв'язку – від читачів до митців, акцептували опінієтворчу функцію.

Розвиток польської літературної періодики міжвоєнних років ґрунтувався на вже сформованій традиції. Її зародження пов'язують із кінцем XVIII ст., коли у Варшаві з'явилися часописи «Zabawy Przyjemne i Pożyteczne» (1770–1777) і «Magazyn Warszawski» (1784–1785). Поява першого прототипу сучасного літературно-наукового часопису теж припадає на кінець XVIII ст. – «Journal Littéraire de Varsovie» (1777–1778).

На початку XIX ст. численні літературні видання з'явилися у Варшаві, Вільно, Кракові, Львові й Познані. Це «Pamiętnik Warszawski» (1815–1822), «Gazeta Literacka» (Варшава, 1821–1822), «Wiadomości Brukowe» (Вільно, 1816–1822), «Motyl» (Варшава, 1828–1831), «Rozmaitości» (Львів, 1817–1848 і 1854–1859) та ін. У середині XIX ст. почали виходити наукові літературні журнали «Biblioteka Warszawska» (1841–1914), «Atheneum» (Вільно, 1841–1851), «Rok» (Познань, 1843–1846) й ін. Тоді ж з'явилися суспільно-літературні видання, у яких поряд із літературними темами розглядалися актуальні питання суспільного життя, «Tygodnik Literacki» (Познань, 1838–1845), «Dziennik Literacki» (Львів, 1852–1870) та ін. Еклектизм став характерною рисою цього виду періодики.

«До 1863 року видань суто літературних не було», – стверджував Ю. Маслянка [2, 43]. У кінці XIX – на початку XX ст. у польській літературній періодиці виокремилися елітні часописи й видання для широкої аудиторії, серед яких можна назвати модерністські, які проголошували гасло «мистецтво для мистецтва» і потребували добре підготовленого читача. Це були у Львові «Dziennik Literacki» (1852–1870), «Ruch Literacki» (1874–1878), «Pamiętnik Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza» (1887–1898); у Кракові – «Przegląd Polski» (1866–1914), «Museion» (1911–1913); у Варшаві – «Życie» (1887–1891), «Chimera» (1901–1907) та ін. На противагу їм виникли суспільно заангажовані літературні видання, розраховані на ширшу читацьку аудиторію: у Варшаві – «Głos» (1900–1905) й «Ateneum» (1903–1905, 1908), у Кракові – «Krytyka» (1899–1914) та ін.

У 20–30-ті роки виникло ряд періодичних видань літературних груп, які не залежали ні від політичної ідеології, ні від комерції. Вони презентували та популяризували творчість своїх членів, позиціонували ідейно-естетичні засади, присвячували свої шпальти виключно мистецтву слова. З одного боку, такі часописи у діахронічному розрізі віддзеркалювали всі аспекти літературного процесу, із другого – за посередництвом літературної критики й публіцистики формували ставлення до нього та літературні смаки суспільства.

Другий вид літературної періодики міжвоєнних продовжував уже заведену в польській культурі традицію суспільно-літературного видання, у якому література висвітлювалася в контексті широкого спектра суспільно-культурної тематики. Так презентували літературний дискурс тижневики «Wiadomości Literackie» («Відомості Літератке»), «Pion» («Пйон»), двотижневик «Zet» («Зет»), кварталники «Marcholt» («Мархолт»), «Wschód» («Всхуд») та ін.

Обидві групи видань спиралися на характерний для кожної з них механізм обігу інформації. Періодика літературних груп здебільшого замикалася на творчості її репрезентантів, переважав однонаправлений рух інформації – від митців (надавачів) до читачів (реципієнтів). Колектив за посередництвом періодичного видання позиціонував своє творче обличчя на тлі розмаїття літературних явищ міжвоєнного періоду.

Суспільно-літературна періодика була відкритою до зовнішніх вторгнень, культивувала публічне обговорення актуальних проблем, обіг інформації відбувався у двох напрямках: і від митців до читачів, і у зворотному напрямі – від читачів до авторів. Такі видання віддзеркалювали рух суспільної думки, підтримували зв'язок із реципієнтом, мали значний вплив на колективну свідомість та літературні смаки суспільства. Підтвердженням цього є практика тижневика «Wiadomości Literackie», одного із найуспішніших проєктів міжвоєнної Польщі, який, хоч і виник довкола групи скамандритів, однак був відкритий для всіх охочих висловити свою думку. На сторінках видання друкувалися видатні польські і зарубіжні письменники, дебютували молоді автори, висловлювали думки пересічні громадяни. Редакція проводила анкети, опитування, визначала найуспішніших

митців та призначала літературні нагороди на основі пріоритетів громадської думки. Тираж часопису зріс від 3000 у перший рік до 9000, а згодом і до 15 000 примірників [7, 1172].

У розвитку польської літературної періодики міжвоєнної доби можна виокремити два періоди: 1918–1930-31 рр. і 1930–31–1939 рр. Власне-літературні видання, які презентували програми й маніфести нових літературних угруповань та їх творчість, відбивали новітні, переважно модерністські тенденції в культурі епохи, припадають на період 1918 – поч. 30-х років. До них належали часописи експресіонізму, краківського авангарду, футуризму, конструктивізму та ін.

Від кінця Першої світової війни починається діяльність часопису «Pro Arte et Studio» («Про Арте ет Студіо») (1916–1919), видання варшавської академічної молоді, з якого виростають колективи місячника «Skamander» (1920–1928, 1935–1939), тижневика «Wiadomości Literackie» (1924–1939) та сатиричного часопису «Cyrulik Warszawski» (1926). Упродовж усього міжвоєнного двадцятиліття колектив орієнтувався на традиції європейської культури, не сповідував жодної політично зорієнтованої ідеології, віддаючи перевагу загальнолюдським цінностям. Чи не єдина із польських літературних груп, періодичні видання якої проіснували до кінця 30-х років.

Другий етап розвитку літературної преси припав на початок 1931–1939 рр. У цей період домінували суспільно-літературні видання, усуваючи з арени суспільного життя періодику літературних груп. Палітра цього етапу була менш яскравою щодо ідейно-естетичних новацій. Продовженням авангардистських тенденцій стали видання «Pionu», «Kwadryga» та ін.

30-ті роки позначилися бурхливим розвитком католицької та ліво-спрямованої преси. Під патронатом костьолу виходили католицькі тижневики «Teżca» («Тенча», 1927–1939), «Kultura» («Культура», 1936–1938) та ін. Пролетарську літературу презентував «Lewar» («Левар», 1933–1936), прихильність до лівої ідеології – «Barykady» («Барикади», 1932) і «Dźwigary» («Дзвігари», 1934–1935), «Sygnały» («Сигнали», 1933–1934 та 1936–1939).

Багато періодичних видань демонстрували політичну індиферентність, переслідуючи важливі культурно-просвітницькі цілі. Діалог національних культур декларували кварталник «Wschód» («Всхід», 1930–1932), двотижневик «Zet» («Зет», 1932–1939), місячник «Kamena» (1933–1939) та ін.

У 1930-ті роки в Польщі був започаткований абсолютно новаторський та єдиний в історії преси польсько-український журналістський проект – «Biuletyn Polsko-Ukraiński» (1932–1938), який мав на меті розвиток і поглиблення польсько-українського культурного діалогу.

Після 1918 р. значно розширюється географія літературних видань. Від середини ХІХ ст. найважливішими культурними й видавничими центрами Польщі були Краків, Варшава, Вільно та Львів. У міжвоєнне двадцятиліття вони залишають за собою провідну роль у цій сфері, однак до традиційних культурних центрів приєдналися інші, які до того вважалися провінційними, – Познань, Люблін, Остшешув Великопольський, Вадовіце й ін.

Велике значення для становлення польської національної журналістики мав «ІКС» («ІКЦ») – видавничий концерн, створений ще в 1910 р. Мар'яном Домбровським у Кракові. Флагманом групи був щоденник «Ilustrowany Kurier Codzienny» («Ілюстровани Кур'єр Цодзенни»). Його щотижневий додаток – «Kurier Literacko-Naukowy» («Кур'єр Літерацко-Наукови») виходив тиражем 100–150 тис. примірників. Він не мав чіткої програми, проте намагався задовольнити літературні потреби пересічного читача. Виходив аж до 1939 р., маючи універсальне суспільно-літературне спрямування.

Найбільше літературних видань було у столиці Польщі. Крім футуризму, осередками якого були Краків і Варшава, ще з кінця 10-х років вона стала центром відродження неокласицистичних традицій, які головним чином представляла група «Скамандр» та їх однодумці, що впродовж усього періоду друкувалися в часописах «Pro Arte et Studio», «Skamander», «Wiadomości Literackie». Усі видання поєднані ім'ям Мечислава Гриджевського, талановитого видавця, редактора й менеджера, діяльність якого вважають епохою в польській журналістиці ХХ ст.

У 30-ті роки у Варшаві виходила велика кількість часописів, які не ставили перед собою чітко окреслених ідеологічних чи естетичних завдань, не презентували програму редакції, були відкриті до різноманітних літературних тенденцій та спрямовані до різних верств польських читачів. Це «Prosto z mostu», «Pion», «Kwadryga», «Ateneum», «Marcholt» та ін. Більшість прокомуністичних або лівих видань друкувалися також у столиці.

У Львові виходив літературний місячник «Sygnały», який відіграв помітну роль у розвитку літературної періодики міжвоєнної своєю увагою до філософсько-етичних питань та проблеми національних меншин.

На сході Польщі значним літературно-видавничим центром став Люблін, де впродовж 20–30-х рр. виходили «Lucyfer», «Reflektor», «Warykady», «Dźwigary». Сюди згодом був перенесений заснований у Хелмі часопис «Kamena».

Крім видань загальнодержавного значення, майже кожне воєводство мало місцеву періодику, яка здебільшого літературну тематику висвітлювала в широкому суспільному контексті. Регіональні часописи намагалися задовольняти літературні потреби та читацькі смаки свого краю. Вони висвітлювали культурне життя у провінції, відкривали молоді таланти, формували фундамент для впровадження нових зразків літературної культури. Їх роль у літературному та культурному процесі міжвоєнних років менш помітна, проте не менш важлива.

Висновки. На міжвоєнну добу припадає період бурхливого розвитку літературної періодики, зумовлений яскравою палітрою літературних груп, громадських рухів та ідеологічних тенденцій. На цьому історичному етапі набуває особливого поширення польська власне – літературна періодика, покликана презентувати виключно літературний дискурс. Значно розширюється географія літературних видань, зростають їх накладі. З елітних вони поступово переростають у популярні видання для широкої читацької аудиторії, стають рушійною силою процесу формування масової культури.

Список використаної літератури

1. Gazda G. «Awangarda» / G. Gazda // Słownik literatury polskiej XX wieku. – Wrocław : Wydawnictwo «Zakład Narodowy im. Ossolińskich», 1996. – S. 66.
2. Encyklopedia wiedzy o prasie / pod red. Juliana Maślanki. – Wrocław ; Warszawa ; Kraków ; Gdańsk, 1976. – 284 s.
3. Łojek J. Dzieje prasy polskiej / J. Łojek, J. Myśliński, W. Władyka. – Warszawa, 1988. – S. 116–117.
4. Makowiecki A. Z. Czasopiśmiennictwo literackie / A. Z. Makowiecki // Słownik literatury polskiej XX wieku. – Wrocław : Wydawnictwo «Zakład Narodowy im. Ossolińskich», 1996. – S. 127–136.
5. Paczkowski A. Prasa polska w latach 1918–1939 / A. Paczkowski. – Warszawa : PWN, 1980. – 520 s.
6. Sierocka K. Czasopisma Literackie / K. Sierocka // Literatura Polska 1918–1975. T. 1. 1918–1932. – Warszawa, 1975. – S. 81–135.
7. Słownik literatury polskiej XX wieku. – Wrocław ; Warszawa ; Kraków, 1992. – 1432 s.
8. Tambor J. Procesy w Polsce / J. Tambor // Słownik literatury polskiej XX wieku / pod red. Marka Pytasza. – Katowice, 2001. – S. 318.
9. Żółkiewski S. Kultura literacka 1918–1932 / S. Żółkiewski. – Warszawa, 1973. – 483 s.

УДК 316.744

В. Я. Мороз – кандидат філологічних наук, докторант
Класичного приватного університету (м. Запоріжжя)

Аксиологічні стратегії урбаністичного дискурсу

*Роботу виконано на кафедрі теорії та практики
журналістики КПУ*

Статтю присвячено актуальним питанням комунікації, аналізу її історичних типів, розгляду урбаністичного соціуму як феноменального явища в соціокультурному просторі. Визначено аксиологічні стратегії міського населення античних держав Північного Причорномор'я в VII ст. до н. е.

Ключові слова: комунікація, урбаністичний соціум, грецькі поліси, аксиологічні стратегії, дискурс.

Мороз В. Я. Аксиологические стратегии урбанистического дискурса. Посвящается актуальным вопросам коммуникации, анализируются ее исторические типы, рассматриваются вопросы урбанистического социума как феноменального явления в социокультурном пространстве. Определены аксиологические стратегии городского населения античных государств Северного Причерноморья в VII в. до н. э.

Ключевые слова: коммуникация, урбанистический социум, греческие полисы, аксиологические стратегии, дискурс.